סא: רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

עין משפט נר מצוה

קד א מיי׳ פי״ג מהל׳ מאכלות אסורות הלכה ג סמג לאוין קמח טושו״ע י״ד סי׳ קלא סעיף ג:
קה ב מיי׳ שם הלכה ה סמג שם טושו״ע י״ד סי׳ קל סעיף ט:
קו ג ד מיי׳ שם הלכה ג ד סמג שם טושו״ע י״ד סי׳ קלא סעיף ג:
קז ה מיי׳ שם פי״ב הלכה כג סמג לאוין קמח טושו״ע י״ד סי׳ קכח סעיף ד:

מסורת הש״ס

(א) כתובות כד.ן. ב) [לקמן ע.ן. ג) [ע״ש]. ד) כרשותו ישראל דר כל״ל. רש״ל. ה) רש״ל מ״ר. ו) [שיך לעיל ע״ל נמשנה]. ז) [נ״ל דהוה ביתא דהוה כו׳].

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה לו עד וכו׳ כלומר אז עד: (ב) ד״ה להקל וכו׳ כי היכי דלהדר ישראל: (ג) ד״ה מסקנא דמילתא מגע עובד כוכבים בכרוזנה כגון שנתכוין ליגע ושיכך וכו׳ לדבר אחר כגון מדבו:

[1]**עד שיהא שומר יושב ומשמר.** תימה היינו דישראל ועובדי כוכבים דרין בה ואין לומר לאיצטריך ליומא ונכנס דהא נמי שמעינן מרישא דקתני דרין בה ולא שיהא נותן עיניו בעובד כוכבים כל היום וי״ל דה״א עד לאיכא ישראל עוברא קמ״ל דאפילו כמה סגי: **ההוא** ברבא כו׳. מתוך הלשון משמע דנקט כרבא שהיה היין מונח בתוך הרמוב וגם היה שם יין של עובד כוכבים שעתה אין העובד כוכבים נתפס כנגב על הניאה רק על הנגיעה ואפילו הכי אמרא שרי כיון שנתפס על הנגיעה והא דאמרינן לקמן פרק בתרא (דף ע.) [2]דהוה דהוה יתיב ביה אמרא דישראל כו׳ וקאמר רבא אי מצי לאיסתמוטי אמרא אסור ואף על פי שנתפס כנגב על הנגיעה היינו משום דנכית שיכול ליכנס שם אינו יודע כל כך ומנסך אבל אי נתפס כנגב על הניאה ודאי אמרא שרי ולהכי מייתי עלה ההיא דנעל הפולדק:

הדרן עלך רבי ישמעאל

בחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם בידו המטהר יינו של עובד כוכבים ברשותו וישראל דר באותה חצר מותר והוא שמפתח וחותם בידו א״ל רבי יוחנן לתנא תני [3]אע״פ שאין מפתח וחותם בידו מותר בחצר אחרת אסור אע״פ שמפתח וחותם בידו דברי ר״מ וחכמים אוסרין עד שיהא שומר יושב ומשמר או עד שיבא ממונה הבא לקיצין חכמים אהייא אילימא אסיפא תנא קמא נמי מיסר קא אסר ואלא ארישא דסיפא והא קאמר ליה ר׳ יוחנן לתנא תני אע״פ שאין מפתח וחותם בידו ואלא אסיפא דרישא דקאמר ת״ק [4]בחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם בידו וחכמים אומרים לעולם אסור עד שיהא שומר יושב ומשמר או עד שיבא ממונה הבא לקיצין גריעותא הוא אלא עד שיבא שאינו בא לקיצין: רשב״א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר״ש בן אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל והכי קאמר ת״ק בשם שברשותו אסור כך ברשות עובד כוכבים אחר נמי אסור וחיישינן [5]לגומלין ר״ש בן אלעזר אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין רב נחמן אמר זעירי להחמיר וה״ק ת״ק [6]במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר״ש בן אלעזר אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא תניא כוותיה דרב נחמן אמר זעירי להחמיר אמר ר״ש בן אלעזר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין דבי פרזק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא למימר כי חיישינן לגומלין הני מילי היכא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרזק רופילא לגומלין לא חיישינן אמר להו רבא [7]אדרבה אפילו למ״ד לא חיישינן לגומלין ה״מ היכא דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מחפי עליה זכותא ההוא כרכא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אשתכח עובד כוכבים דהוה קאי ביני דני [8]אמר רבא [9]אם נתפס עליו כנגב חמרא שרי ואי לא אסור:

הדרן עלך רבי ישמעאל

ולא נגע דנתפס עליו כנגב חיישינן דלמא שביק ליה לעובד כוכבים חביבו בעל היין דלא מירתת לנסוכי כי היכי (ב) דהדר ישראל חזיין מהאי עובד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דליסבוק ליה לנסוכי: **לגומלין.** הנח לי ואגמול לך כיולא בזו: **רבי שמעון בן אלעזר כו׳.** ואמת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין.** גומלין זה לזה: **פרזק.** שם האיש: **רופילא.** שני למלך: **אותיבו חמרא.** יין כשר דזבני ישראל בשבלאי: **גבי אריסייהו.** עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרכא.** כרך: **אם נתפס עליו כנגב.** אם עובד כוכבים חבש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימצאוהו נוגע נתפס עליו כנגב: **חמרא שרי.** נשתיה ואי לא אסור אף בהנאה דודאי נגע:

הדרן עלך רבי ישמעאל

מסקנא דמילתא. מגע עובד כוכבים (ג) כיון שנתכוין ליגע שיכשך אע״פ שלא ניסך אסור בהנאה ממתני׳ (ד)(אתא) לאגרדמים עובד כוכבים [נת.] משום לך לך אמרין מזרא. שלא בכוונה כגון לא המיר בו שהוא יין מותר בהנאה ממתניתא דתרס עובד כוכבים [שם] וכן נפל לבור נמי שלא בכוונה הוא ומותר בהנאה ממתני׳ [פ:] וכן נתכוין ליעול דבר אחר כגון אמרוג דרב אשי [נע:] שלא בכוונה הוא ומותר בהנאה. מגע עובד כוכבים ע״י דבר אחר כגון בקנה אינו יודעין שנתכוין לדבר אחר כי מדדו בקנה או התיז את הגרעה מותר בהנאה ממתני׳ [פ:]. בכוונה ולא חזיון למאי איכוין אסור בהנאה מההוא עובדא דבירס דשריית רב [מ.] משום דשלא בכוונה הוה הא בכוונה אסור. כחו של עובד כוכבים בחיבורין כגון לאוריק אריקי המיר בו שהוא יין אסור בהנאה מדרבי יוחנן דאמר [נע.] לא והכרז על יינן משום יין נסך משום לך לך. לא המיר בו מותר אף בשתיה מההוא עובדא דרבי יוחנן בן חרסא ורבי יוסי בן גהולאי [נת.] דחד שרי אפילו בשתיה משום דעובד כוכבים לא הוה ידע. ושלא בחיבורין כגון זריקה מותר אף בשתיה ואפילו נתכוין מדרב אשי דאמר [פ.] כל שבזב טהור בעובד כוכבים אינו עושה יין נסך. כך הגיה הרב ופסק הלכה למעשה:

השוכר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com